

Obnova ruského letiště Suchumi může vést k úplné anexi Abcházie

jamestown.org/program/russias-restoration-of-sukhumi-airport-may-lead-to-full-annexation-of-abkhazia

Giorgi Menabde

Moskvou podporovaná separatistická vláda v Abcházii podepsala 27. října smlouvu o partnerství veřejného a soukromého sektoru s nedávno založenou ruskou společností Infrastructure Development o obnovení provozu na letišti Babušera poblíž abcházského hlavního města Suchumi. Rašíd Nurgalijev mladší, syn současného náměstka ministra bezpečnosti Ruské rady a bývalého náměstka ministra vnitra Rašída Nurgalijeva, vlastní rozvoj infrastruktury. Starší Nurgaliev je považován za jednu z nejvlivnějších osobností v úzkém kruhu ruského prezidenta Vladimira Putina ([Sova.news](#) , 3. listopadu). Dohoda zvýšila v Gruzii obavy, že Kreml může v blízké budoucnosti zvažovat úplnou anexi Abcházie.

Letiště Suchumi je oficiálně uzavřeno od počátku 90. let. Během války v Abcházii (srpen 1992–září 1993) Gruzie využila letiště k evakuaci gruzínského civilního obyvatelstva ze Suchumi, které bylo obklíčeno abcházskými, severokavkazskými a ruskými vojenskými jednotkami. Tbilisi na letiště nasadilo i personál gruzínské armády. V září 1993 sestřelili separatisté nad letišťem dvě civilní letadla a zabili stovky lidí ([Abcházsko](#) , 10. října 2019). Po těchto incidentech Mezinárodní organizace pro civilní letectví zakázala lety do Suchumi ([Netgazeti.ge](#) , 27. července 2019).

Rusko v posledních měsících projevilo nový zájem o obnovu suchumiského letiště. 16. června Moskva a Suchumi podepsaly investiční smlouvu na několik projektů na letišti. Smlouva požaduje, aby blíže nespécifikovaná „ruská právnická osoba“ dohlížela na rekonstrukci letiště a obnovení leteckého provozu ([Ekhokavkaza.com](#) , 26. července). Separatistická vláda v Abcházii

navíc souhlasila s tím, že poskytne ruskému investorovi příznivé investiční podmínky, včetně záruk vlastnictví a zachování podmínek dohody po celou dobu realizace projektů.

Dohoda umožňuje zasvěcenému rozvoji infrastruktury přístup k abcházské ekonomice. Ruské společnosti budou udělena tato bezprecedentní privilegia:

- Od cla budou osvobozeny veškeré stavební materiály a vybavení, včetně leteckého paliva a zásob pro údržbu letadel.
- Rozvoj infrastruktury bude osvobozen od daně z majetku a zisku po dobu návratnosti až 25 let.
- Za elektřinu spotřebovanou během projektu bude ruská společnost platit tarif podobný sazbě „nejprivilegovanějších“ subjektů Abcházie, jako jsou školy a nemocnice (Abkhazworld.com , 28. října).

Rozvoj infrastruktury bude zase provádět různé intenzivní projekty. Jedná se o rekonstrukci vzletových a přistávacích drah letiště, výstavbu nového terminálu pro cestující a rekonstrukci letiště tak, aby lépe vyhovovalo vládním úředníkům a zahraničním delegacím. Poslední projekt vyvolal podezření, že ruští představitelé mohou v blízké budoucnosti plánovat další cesty do Abcházie. Nový letištní terminál bude mít kapacitu 1300 cestujících za hodinu a odhadované náklady na rekonstrukci 8 miliard rublů (přibližně 84 milionů dolarů). Letiště má být v provozu do 31. prosince 2024 (Civil.ge , 30. října).

Náhlé objevení se rozvoje infrastruktury vyvolalo otázky týkající se skutečných záměrů společnosti. Společnost mladšího Nurgalijeva byla v Moskvě formálně zaregistrována až v červenci 2023, několik týdnů poté, co byla podepsána počáteční investiční dohoda se Suchumi (JAM-news , 29. října). Separatističtí představitelé v Abcházii považují obnovu suchumiského letiště za zásadní infrastrukturní projekt, který by mohl významně podpořit ekonomiku republiky, což podtrhuje jejich otevřenost vůči ruskému zapojení.

Gruzínští experti obeznámení s realitou v Abcházii varovali, že obnova letiště je prvním krokem Moskvy k úplné anexi republiky po 30 letech okupace ([Bm.ge](#) , 27. července).

V posledních několika měsících Rusko neustále zvyšuje svou přítomnost v Abcházii. Vakhtang Kolbaia, bývalý místopředseda gruzínského parlamentu, v rozhovoru s tímto autorem z 10. listopadu řekl, že ruské společnosti aktivně skupují pozemky v Abcházii a tlačí na separatistickou vládu, aby schválila takzvaný „bytový zákon“. Návrh zákona by ruským občanům umožnil kupovat nemovitosti v Abcházii. Kolbaia zdůraznil: „Putin se pravděpodobně nepokusí formálně začlenit Abcházii do Ruské federace, ale de facto ji začlenit do ‚ruského světa‘“ (Rozhovor s autorem, 10. listopadu). Zdůraznil, že téměř 100 procent Abcházců jsou ruští občané. Hranice a vzdušný prostor Abcházie navíc kontroluje ruská armáda. Moskva vybudovala v Abcházii 17 vojenských základen, včetně nové námořní základny v přístavu Ochamchire ([Caliber.az](#) , 12. října). Kolbaia uzavřel: „Pokud se k tomu přidá letiště Suchumi, de facto bude anexe dokončena.“

Jiní experti v Tbilisi tvrdili, že mezinárodní právo se nestane překážkou pro ruské využití letiště Suchumi, potenciálně pro vojenské prostředky. V rozhovoru s tímto autorem si Giorgi Gvazava, bývalý předseda progruzínského parlamentu v Abcházii, posteskl, že „Mezinárodní organizace pro civilní letectví nikdy oficiálně nedovolí Rusku používat letiště Suchumi, ale Moskva přesto plánuje provozovat vnitřní lety“ (autor rozhovor, 9. listopadu). Rusko, navzdory mezinárodnímu zákazu, aktivně využívá letiště na ilegálně anektovaném Krymu pro lety na poloostrov, přičemž někteří dodávají vojenské zásoby ruským silám, které tam sídlí.

Moskva pravděpodobně zaměstnala Nurgalijeva mladšího a jeho společnost pro další vrstvu věrohodné popření. David Avalishvili, analytik Nation.ge, tuto možnost zmínil v rozhovoru s tímto autorem: „Putin jako vždy využívá své zkorumpované úředníky a oligarchy k uskutečnění svých imperialistických plánů. ...Při přípravě na okupaci

východní Ukrajiny a Krymu Putin aktivně využíval zájmy ruských oligarchů a svých ministrů...jako Rašída Nurgaljeva, který pracuje na vysoké pozici v úřadu Ruské bezpečnostní rady“ (rozhovor s autorem 10. listopadu)

Ruská obnova suchumiského letiště poskytne Moskvě další možnost, jak do separatistické republiky poslat své občany a možná i vojenskou techniku. Letiště Bombora ve městě Gudauta využívá ruská armáda v Abcházii již 30 let a nachází se zde ruské vojenské základny. Operace na letišti Suchumi mohou nabýt podobné povahy a proměnit je v hybnou sílu pro úplnou ruskou anexi Abcházie ekonomickými a finančními prostředky. Očekává se, že toto úsilí provede Putin a jeho tým čekistů, oligarchů a zkorumpovaných úředníků, včetně Rašída Nurgaljeva a jeho syna.